

Nd.

264. Þingsályktunartillaga

lútandi að ýmsum ríkisrjettindum Íslands, er viðurkend verða að teljast af danska löggjafarvaldsins hálfu.

Flutningsmenn: Skúli Thoroddsen, Bjarni Jónsson, frá Vogu,
Benedikt Sveinsson.

Neðri deild Alþingis ályktar :

A, að lýsa yfir því:

- I. að þar sem danska löggjafarvaldið hefir — í 3. gr. stöðulaganna frá frá 2. janúar 1871 — *viðurkent*:
 - a, að »fiskiveiðarnar« sjeu íslenskt sjermál, þá hefir það og þar með viðurkent, að það sje *íslenska löggjafarvaldið* er *eitt* ræður allri lagasetningu, er að fiskiveiðum í landhelgi Íslands lýtur, — og ræður því þá og einnig, *hvort og hve lengi* þegna Danakonungs, sem ekki eru búsettir á Íslandi, njóta jafnrjettis við Íslendinga í þeirri grein, sem og hvort endurgjaldslaust skuli vera, eða gegn endurgjaldi.
 - b, að meðan íslenska löggjafarvaldið lætur þegna Danakonungs, sem ekki eru búsettir á Íslandi, njóta jafnrjettis við Íslendinga, að því er til fiskiveiðanna í landhelgi Íslands kemur, þá eru strandvarnir Dana hjer við land eigi að eins í þágu Íslendinga framkvæmdar, heldur og í þágu annara, fyrgreindra þegna Danakonungs.
 - c, að meðan svo hagar, sem nú er, að því er til fyrgreinds jafnrjettis, hvað fiskiveiðarnar snertir, kemur, *verður* þá og að líta svo á, sem ríkissjóður Dana framkvæmi landhelgisvörnina alls eigi endurgjaldslaust.
- II. að þar sem danska löggjafarvaldið hefir — í 3. gr. stöðulaganna — enn fremur *viðurkent*, að »verslunin« sje íslenskt sjermál, þá felst þar í:
 - a, *viðurkenning* þess af danska löggjafarvaldsins hálfu, að það sje þá og á valdi íslenska löggjafarvaldsins *eins*, að skipa íslenska verslunarræðismenn (»konsúla«) í öðrum löndum, er svo sýnist, og ráða öllu, er þar að lýtur.

b, felst og þar í: *loforð* — eða skuldbinding — af hálfu danska löggjafarvaldsins, að hlutast til um, að engin mótsþyrna, eða fyrirstaða, verði, ef til kemur, af annara ríkja hálfu, að því er snertir viðurkenningu íslenskra konsúla, sem slíkra.

III. að þar sem danska löggjafarvaldið — í 3. gr. nefndra stöðulaga —, hefir enn fremur *viðurkent*, að »siglingarnar« sjeu íslenskt sjermál, þá felst og þar í:

a, *viðurkenning* þess af danska löggjafarvaldsins hálfu, að það sje íslenska löggjafarvaldsins eins, en eigi annara, að kveða á um það, hvaða *fána* Ísland skuli hafa á skipum sínum, hvar í heiminum sem stödd eru.

Sbr. þá og — hinu sama til enn frekari styrkingar — orðið »verslun« í nefndri grein stöðulaganna.

b, felst og í tjeðu ákvæði stöðulaganna (»siglingar«) *loforð* — eða skuldbinding — af danska löggjafarvaldsins hálfu í þá átt, að það ætli sjer að sjá um, að ekki verði á neinn hátt nokkur fyrirstaða, af annara ríkja hálfu, að því er snertir alþjóðlega viðurkenningu íslenska fánans, er til kemur.

IV. að þar sem danska löggjafarvaldið hefir — í 3. gr. stöðulaganna frá 2. janúar 1871 — *viðurkent*, að »lögreglumálefningin« sjeu íslenskt sjermál — sbr. þá og: *viðurkent* »fiskiveiðarnar« íslenskt sjermál að vera —, þá felst þar í:

a, *viðurkenning* þess af danska löggjafarvaldsins hálfu, að það sje íslenska löggjafarvaldið, sem eitt á að ráða öllu, að því er strandvarnirnar (gæslu fiskiveiðanna m. m.) snertir.

b, felst þar í: *loforð* — eða skuldbinding — af danska löggjafarvaldsins hálfu, að hlutast skuli til um, eða ætli sjer að sjá um, að ekki verði á neinn hátt nein fyrirstaða, af hálfu annara ríkja, gegn því, að Ísland geti framkvæmt þetta vald sitt á þann hátt, sem íslenska löggjafarvaldinu þykir best henta.

V. að þar sem danska löggjafarvaldið hefir enn fremur *viðurkent* — sbr. oftnefnda grein stöðulaganna —, að »atvinnuvegirnir« sjeu yfirleitt íslenskt sjermál — (sbr. og »vegir og póstgöngur á Íslandi«) —, þá felst þar í:

a, *viðurkenning* þess af danska löggjafarvaldsins hálfu — sem og leiðir af hlutarins eðli —, að um loftskeytastöðvar hjer eigi íslenska löggjafarvaldið *eitt* atkvæði, — þ. e. ráði eigi að eins öllu um það, hvar reisa megi á Íslandi, heldur og öllu um hagnýtingu þeirra, hvort er um skeytasendingar innan lands eða til annara landa ræðir.

b, að í viðurkenningu þess, að »atvinnumálin« — sbr. og hið annað, sem vitnað var í hjer að ofan — sjeu íslensk sjermál, felst þá og *loforð* — eða skuldbinding — af danska löggjafarvaldsins hálfu, að sjá skuli um, að Ísland geti — alfyristöðulaust af öðrum þjóðum — hagnýtt tjeðan, af danska löggjafarvaldinu viðurkenda, rjett sinn.

VI. að þar sem danska löggjafarvaldið hefir í stöðulögunum frá 2. janúar 1871 *viðurkent*, að Ísland hafi »sjerstök landsrjettindi«, sem og, að það hafi »sjerstakleg málefni« — sbr. 1. og 3. gr. stöðulaganna —, og þar sem í 1. gr. stjórnarskrárinnar frá 5. janúar 1874 (gefin Íslendingum af kgl. einveldi) enn fremur er *viðurkent*, að í »sjerstaklegu málefnum« hafi Ísland »löggjöf sína, og stjórn, út af fyrir sig«, þá leiðir af þessu:

- a, *viðurkenningu* þess af danska löggjafarvaldsins hálfu, að *af sjer-málum Íslands eigi danskir ráðherrar alls engin afskipti að hafa, nje heldur eigi þeir nokkurt atkvæði um þau.*
- b, felst þá og í fýrgreindu *loforð* — eða skuldbinding — í þá átt, að sjeð skuli um, að svo verði hagað, sem í næsta staflidnum hjer á undan segir.

B, Enn fremur ályktar þingdeildin:

að skora á ráðherra Íslands, að gera danska löggjafar- og framkvæmdar-valdinu, sem og dönsku þjóðinni framanskráða ályktun þingdeildarinnar kunna.